

**Невідкладна домедична допомога.
Визначення стану потерпілого.
Перша допомога у надзвичайних
ситуаціях. Види і наслідки кровотеч.
Невідкладна допомога при
кровотечах. Серцево-легенева
реанімація.**

Мета:

- ознайомлення с поняттям домедична допомога
- навчимося визначати стан потерпілого.
- як надати перша допомога у надзвичайних ситуаціях.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ

Перша допомога – це проведення найпростіших медичних заходів для порятунку життя, зменшення страждань потерпілого від надзвичайної ситуації і попередження розвитку можливих ускладнень. Професійно таку допомогу надають, звичайно ж, медики, але не завжди швидка допомога може прибути вчасно на місце події. Тому вміння кожного з нас надати першу необхідну допомогу постраждалим до прибуття служб порятунку може відіграти вирішальну роль у порятунку життя людини.

Основні принципи надання першої допомоги:

- правильність і доцільність (якщо ви не впевнені в своїх діях – краще утриматись; головне правило першої допомоги – не нашкодити);
- швидкість;
- продуманість, рішучість, спокій.

ЯК НАДАТИ ПЕРШУ ДОПОМОГУ

Алгоритм ваших дій має бути таким:

1. Оглянути місце події та впевнитись у тому, що надання допомоги буде безпечним: забезпечити власну безпеку, а також безпеку потерпілого та людей навколо.
2. Оцінити стан постраждалого (свідомість, дихання, пульс).
3. За необхідності викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги, а також інші екстрені служби (поліцію, аварійно-рятувальну службу, службу газу тощо).
4. Оцінити наявність критичних кровотеч та зупинити їх.
5. Забезпечити прохідність дихальних шляхів.
6. Якщо у постраждалого відсутні ознаки життя та немає критичної кровотечі (або ви вже її ліквідували) – розпочати серцево-легеневу реанімацію.
7. Перевести постраждалого у стабільне положення (на боці, обличчям до себе, рука під головою, нога зігнута в коліні), якщо не йдеться про підозру на травми хребта та кісток тазу і серцево-легенева реанімація була вдалою.
8. Не залишати постраждалого та контролювати прибуття екстрених служб.

Якщо ви не маєте відповідних навичок для надання допомоги, слід звернутись за допомогою до інших присутніх на місці події.

Види

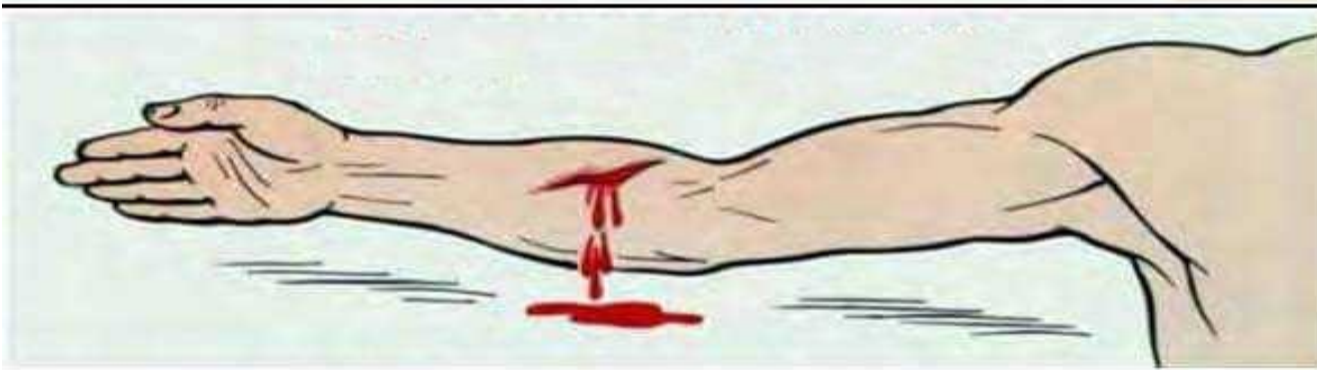
Внутрішні кровотечі

кровотеч

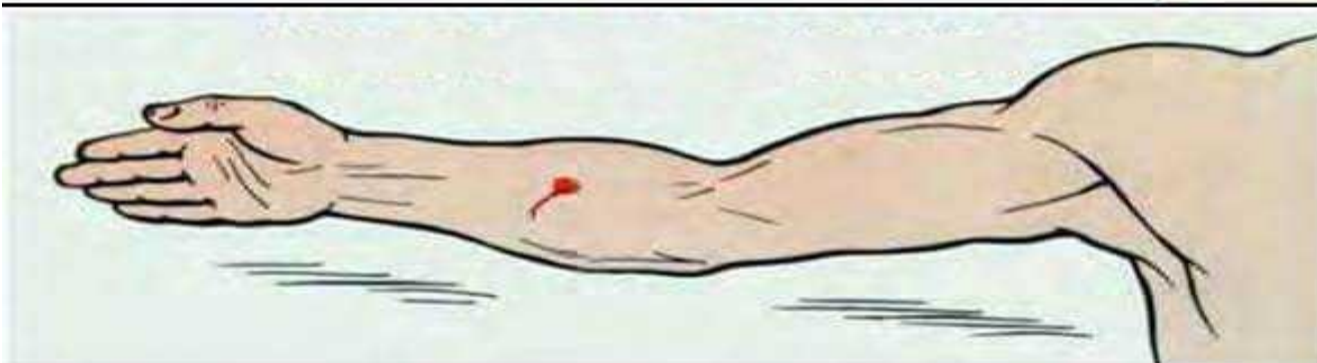
Зовнішні кровотечі

Артеріальна
кровотеча

Венозна кровотеча

Капілярна
кровотеча

Капілярна кровотеча виникає в результаті **пошкодження дрібних кровоносних судин** (неглибокі порізи шкіри, подряпини). **Кров із рани витікає повільно, краплями.** За умови нормальної здатності зсідатися така кровотеча припиняється сама або її зупинку здійснюють простими кровоспинними засобами. Загроза здоров'ю від невеликого поранення полягає у ймовірності зараження рани.

Венозна кровотеча виникає в результаті **пошкодження вен** (різані, колоті рани). **Кров витікає повільно, рівномірною цівкою, має темно-вишневе забарвлення.** Така кровотеча рідше призводить до масивного крововиливу. Проте поранення вен шиї і грудної клітки становить небезпеку. Під час вдиху через рану до судин може потрапити повітря, що спричинить ускладнення стану постраждалого — повітряну емболію (закупорку кровоносних судин серця, легень).

Артеріальна кровотеча виникає в результаті **пошкодження артерій** (дуже глибокі різані, колоті, рубані рани). **Кров витікає сильним пульсуючим струменем, має яскраво-червоне забарвлення.** Через пошкодження великих судин (аорти, підключичної, стегнової артерії та ін.) вже протягом кількох хвилин може виникнути крововтрата, несумісна з життям. Проте цього може не статися, якщо травмована судина буде стиснена гематомою, що утворить тромб в місці поранення.

Також ще вирізняють змішану кровотечу, яка спостерігається в результаті поранення

Перша допомога при кровотечі.

Поради
Валерія Ославського

1 Артеріальна кровотеча:

- накласти на рану чисту, стерильну серветку та натиснути безпосередньо на неї;
- підняти кінцівку;
- якщо кровотеча не зупинена, накласти на рану пов'язку, що тисне, та при можливості одночасно притиснути артерію на відстані;
- якщо кровотеча не зупинена, накласти джгут. Записати час накладення.

2 Венозна кровотеча:

- накласти на рану чисту, стерильну серветку та здійснити тиск безпосередньо на рану;
- підняти кінцівку;
- якщо кровотеча не зупинена, накласти на рану пов'язку.

3 Всіх постраждалих з кровотечами після цього:

- покласти на спину з ногами, піднятими трохи вище рівня серця;
- вкрити покривалом.

Зупинка зовнішньої венозної кровотечі

Венозну кровотечу краще за все можна зупинити тиснучою пов'язкою. Вона стискає кінці пошкодженої вени, і кровотеча припиняється. Але слід пам'ятати, що в такий спосіб судина може затромбуватися, отже, таку пов'язку не слід лишати на тривалий час.

Алгоритм надання допомоги при венозній кровотечі

1. Притисніть кровоточиве місце пальцями (якщо поранена кінцівка, надайте їй підвищеного положення). Покладіть на кровоточиве місце клаптик чистої марлі (якщо рана глибока, проведіть її тампонування).
2. На марлю покладіть нерозгорнутий рулон бинта або складені в кілька шарів ткани серветки, носовичок (рис. 1).
3. Накрийте бинт шматком вати (рис. 2).
4. За допомогою ще одного рулону бинта зробіть щільну пов'язку (рис. 3).
5. Подбайте про термінове транспортування постраждалого до медичного закладу.

Якщо вилив крові зупинився, але нижче зберігається пульсація вени, пов'язка зроблена правильно. Способи зупинки венозної кровотечі передбачають і вплив холодом. Міхур із льодом можна покласти на пов'язку. За півгодини міхур слід прибрати на 10 хвилин, щоб відновити кровоток в області ураження.

Зупинка зовнішньої артеріальної кровотечі

Якщо у потерпілого спостерігаються ознаки артеріальної кровотечі, то надання допомоги в такому випадку передбачає перетискання пошкодженої судини вище пошкодженого місця. Зупинка втрати крові відбудеться тільки в разі притискання артерії до кістки.

Алгоритм надання допомоги при артеріальній кровотечі

1. Надайте травмованій частині тіла підвищене положення. Притисніть кровоточиве місце пальцями або долонею.
2. Здійсніть пальцеве притискання артерії (рис. 1).
3. Якщо травмована кінцівка, застосуйте метод її максимального згинання в суглобі (рис. 2).
4. Якщо кровотеча триває, застосуйте кровоспинний джгут або закрутку з імпровізованих засобів першої допомоги. Обов'язково прикріпіть до пов'язки записку із вказівкою точного часу її накладання (рис. 3).
5. Подбайте про термінове транспортування постраждалого до медичного закладу.

Зупинка зовнішньої капілярної кровотечі

Капіляри є найдрібнішими тонкостінними судинами мікроциркуляції, якими рухається не лише кров, а й лімфа. Вони є в усіх органах і тканинах організму, будучи продовженням артеріол або їхнім розгалуженням. Окремі капіляри, поєднуючись між собою, утворюють початок венозної системи.

При капілярній кровотечі втрата крові незначна, її можна швидко зупинити, наклавши на кровоточиве місце чисту марлю, вату й забинтувавши або приклеївши пластир.

Алгор

кровотечі

1. Покладіть на поранене місце клаптик чистої марлі (рис. 1).
2. На марлю покладіть шматок вати (рис. 2).
3. За допомогою бинта або пластира зафіксуйте вату на пошкодженому місці (рис. 3).

Якщо немає спеціальних медичних засобів першої допомоги, пошкоджену ділянку можна перев'язати чистим носовичком. Накладати прямо на місце поранення вату або клаптик ворсистої тканини не можна, щоб не викликати подразнення й не ускладнювати подальше видалення тимчасової пов'язки.

Серцево-легенева реанімація (СЛР) – комплекс лікувальних заходів з відновлення життєво важливих функцій, що застосовуються при зупинці кровообігу та дихання.

СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ

Напрямок

Натискаємо з гори до низу приблизно посередині грудної клітки.

Положення рук

Натискати основою долоні, руки взяти в замок, щоб не травмувати людині ребра.

Глибина натиску

Натискати глибиною в 5-6 см – приблизно третина грудної клітки.

Частота

Ритм натисків має бути від 100 до 120 разів за хвилину (2 рази в секунду).

Доки?

Натискаємо доти, доки не приїде швидка, доки не принесуть дефібрилятор, доки людина не оживе, або ж доки місце є безпечним.

Повторимо:

- що таке домедична допомога?***
- як визначаємо стан потерпілого?***
- як надавати першу допомога у надзвичайних ситуаціях.?***

Практична робота.

Надання долікарняної допомоги при кровотечах.

Мета : засвоїти практичні методи надання першої допомоги потерпілим.

1. У травмованої людини відкритий перелом кісток нижньої кінцівки. Кров б'є фонтаном. Надайте першу долікарську допомогу потерпілому.

2. Пошкоджені судини закупорюються тромбом, який утворюється завдяки зсіданню крові.

Встановіть кровотечу та надайте першу допомогу потерпілому.

Висновок.

Домашнє завдання

Опрацювати презентацію та
відеоматеріал.
Виконати завдання.

**Дякую за
увагу !**